

23. helluntain jälkeinen viikko, lauantai

Päivän epistola

”Veljet, tahdon teidän tietävän, millaisen armon Jumala on suonut Makedonian seurakunnille. Vaikka vaikeudet ovat raskaasti koetelleet niitä, uskovien ilo oli niin ylitsevuotava, että he äärimmäisessä köyhyydessäänkin osoittivat runsasta anteliaisuutta. Voin vakuuttaa, että he antoivat voimiensa mukaan, jopa yli voimiensa. Omasta aloitteestaan he pyytämällä pyysivät, että antaisimme heidän osallistua yhteiseen rakkaudentyöhön, pyhien avustamiseen. Eivätkä he tehneet vain sitä, mitä olimme toivoneet, vaan ennen kaikkea antoivat Jumalan tahdon mukaisesti itsensä Herralle ja myös meille.” (2. Kor. 8: 1 – 5)

Ensimmäisessä korinttolaiskirjeessä (1. Kor. 16: 2) Paavali oli antanut ohjeet, miten toteutetaan avustuksen keräys Jerusalemin pyhille. Nähtävästi Titus oli kertonut Paavalille, että avustuksen kerääminen ei ollut onnistunut. Nyt Paavali käyttää Makedonian seurakuntia (Tessalonika ja Filippi) esimerkkinä, miten keräys voi onnistua.

Keräyksen avulla korostetaan juutalaisuudesta ja pakanuudesta seurakunnan jäseniksi tulleet yhteyttä Kirkossa. Se myös osoittaa messiaanisen ajan tulleen Kristuksessa. Samalla keräys kertoo Helluntaina saadun Pyhän Hengen armolahjan vaikutuksesta Kirkossa.

”Millaisen armon Jumala on suonut Makedonian seurakunnille.” Paavali selittää näiden seurakuntien onnistumisen keräyksen toteuttamiseksi perustuvan Jumalan armoon. Paavali kirjoittaa näiden seurakuntien ”äärimmäisestä köyhyydestä”. Tämä voi johtua seurakuntia kohdanneista vainoista tai Paavali vertaa näiden makedonialaisten varallisuutta korinttolaisien varallisuuteen.

”Antaisimme heidän osallistua” on vanhemmissa suomennoksissa ”pääsisivät osallisiksi” ja ”palveluksen osallisuuden”. Käytetty kreikkalainen sana koinonia on tärkeä. Tässä se merkitsee osallisuutta keräykseen, mutta se voi merkitä myös yhteyttä. Paavalin kielenkäytössä sillä kuvataan myös osallisuutta ehtoollisen sakramenttiin ja Kristuksen kärsimyksiin.

”He antoivat voimiensa mukaan, jopa yli voimiensa” asettaa vastakkain sen, mitä Paavali vaati korinttolaisilta: ”kunkin teistä on aina sapatin jälkeisenä päivänä pantava syrjään rahaa sen mukaan kuin hänellä on varaa” (1. Kor. 16: 2). ”Eivätkä he tehneet vain sitä mitä olimme toivoneet” viittaa keräykseen. Lause myös osoittaa, että keräys oli näissä seurakunnissa jo tehty. ”Antoivat Jumalan

tahdon mukaisesti itsensä Herralle ja myös meille” tarkoittaa teologisesti, että heidän lahjansa on osoitus rakkaudesta (vrt. 2. Kor. 8: 8).

Myöhemmin Paavali kirjoittaessaan roomalaisille toteaa, että keräys oli onnistunut (vrt. Room. 15: 25 – 28).

Päivän evankeliumi

(Luuk. 8: 16 – 21)

”Herra sanaoi: ”Ei kukaan sytytä lamppua ja sitten peitä sitä astialla tai pane sitä vuoteen alle. Lampunjalkaan se pannaan, jotta sisään tulevat näkisivät valon. Ei ole mitään kätkeytyä, mikä ei tulisi ilmi, eikä salattua, mikä ei paljastuisi ja tulisi tietoon. Tarkatkaa siis, miten kuulette. Jolla on, sille annetaan, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mitä hän luulee itsellään olevan.” Jeesusen äiti ja veljet tulivat tapaamaan häntä, mutta eivät tungoksessa päässeet hänen luokseen. Jeesukselle ilmoitettiin: *”Äitisi ja veljesi ovat tuolla ulkona ja haluavat tavata sinut.”* Mutta hän vastasi: *”Minun äitini ja veljeni ovat nämä, jotka kuulevat Jumalan sanan ja tekevät sen mukaan.”*

Samaa tekstiä löytyy niin Matteukselta (Matt. 5: 15 - 16; 10: 26 - 27; 13: 12; 12: 46 - 50) kuin Markukselta (Mark. 4: 21 – 25; 3: 31 – 35).

Tekstin alkuosa käsittelee Jumalan sanan kuulemistä. Luukas kuvaa tässä taloa, jossa on eteinen tai aula. Lamppu on sellaisessa paikassa, että sisälle tulija näkee sen ja se valaisee tilan, johon hän tulee. Valo tarkoittaa Jumalan sanaa. Luukas on sen epäsuorasti esittänyt hieman aikaisemmin (Luuk. 8: 10). Teksti tarkoittaa sitä, että opetuslasten on tuotava julki ”sisääntulijoille” (pakanoille) Jumalan sanan valo. Tämä tapahtuu paitsi sanan julistamisen kuin myös Jumalan opetuksen mukaisen elämän kautta. Opetuslasten on itse noudatettava opetusta ja oltava muille esimerkkinä.

Mikään ei ole ”kätkeytyä tai salattua” tarkoittaa tietoa Jumalan valtakunnasta. Ei ole olemassa erillistä opetusta jollekin valikoidulle ryhmälle, vaan kaikki tieto Jumalan valtakunnasta on tarkoitettu kaikille. Voi olla, että Luukas tässä yhteydessä vastustaa jo ensimmäisellä vuosisadalla ollutta gnostilaisuutta tai esoteerisuutta. He väittivät, että heillä oli muilta salattua tietoa.

”Tarkatkaa siis, miten kuulette” kehottaa ymmärtämään oikein Jumalan sanan. Väärin ymmärretty opetus johtaa harhaan. Tämä on erityisen tärkeää niille, jotka välittävät Jumalan sanaa.

Tähänastisen tekstin ja tekstimme loppuosan yhdistää toisiinsa Jumalan sanan kuuleminen ja sen toteuttaminen (Luuk. 8: 21). Luukas käsittelee tässä yhteydessä neutraalisti Jeesuksen äidin ja veljien tulon. Markus sen sijaan tuntuu heitä jopa väheksyvän (Mark. 3: 33). Luukas evankeliumissaan osoittaa, että Jeesuksen äiti Maria on malli opetuslapsille, sillä hän pohtii Jumalan sanaa ja toimii sen mukaan (Luuk. 1: 38; 2: 19, 51). Jumalan perheen jäseneksi ei synnytä tai olemalla mies tai noudattamalla rituaalisen puhtauden lakia. Kristitystä tulee Jumalan perheen jäsen kuulemalla Jumalan sana ja toimimalla sen mukaan.

Maininta Jeesuksen veljistä ansaitsee myös huomion. Suomalainen ajattelee asiaa tiukasti ja tarkasti. Muualla maailmassa sanaa veli käytetään paljon laveammin. Jeesuksen veljet (ja myös sisarukset) ovat Joosefin ensimmäisestä avioliitosta.